

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.864/2010/3. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a személyesen eljáró felperes neve, címe felperesnek - dr. Gőz Péter ügyvéd (címe) által képviselt alperes neve, címe alperes ellen személyhez fűződő jog megsértése és kártérítés megfizetése iránt folyamatba tett perében a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 6.P.21.171/2010/12. sorszámu ítélete ellen az alperes részéről 14. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az Államnak külön felhívásra 36 000 (Harminchatezer) forint fellebbezési illetéket.

Ezen ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás:

A felperes 2002. óta a V. Város Polgármesteri Hivatalának tisztviselője, a hivatal építésügyi-műszaki csoportjának építésügyi előadója. Az alperesnek és családtagjainak évekre visszanyúló jogvitája állt és áll fenn **S. F.**-el, valamint az általuk képviselt gazdasági társasággal szemben. A jogviták részben bíróság előtt, részben V. Város Polgármesteri Hivatala, mint elsőfokú közigazgatási hatóság előtt folytak. Az utóbbi eljárás során az építésügyi hatóság részéről ügyintézőként felperes járt el.

A felperes 2010. május 1-jei keltezéssel a **H.** Megyei Közgyűlés elnökéhez beadványt intézett, melyben jogvitás ügyének és a V.-i Polgármesteri Hivatal (továbbá a jegyző) előtt folyamatban volt eljárás kivizsgálását kérte. Ebben a beadványában az alperes a felperes személyével összefüggésben az alábbiakat állította: „**S. F.** összejátszik az Önkormányzat építési előadójaival, **B. M.**-al és szabálytalanul építik a különböző építményeket”, továbbá

„tisztelettel kérem a többi szomszédom érdekében is, hogy vizsgáltsa ki a **S. F.** és felperes csalásainak körülményeit és teremtsenek rendet végre ezen a környéken”.

Az alperes beadványát a **H.** Megyei Önkormányzat főjegyzője panaszbeadványként értékelte és azt áttette az Észak-alföldi Regionális Államigazgatási Hivatalhoz. A hivatal (jelenleg **H.** Megyei Közigazgatási Hivatal) 2010. év június hó 01. napján az alperesi beadványt megküldte V.-i Önkormányzat jegyzőjének, azzal, hogy a beadványban foglaltakat vizsgálja ki, és ha a vizsgálat eredménye alapján intézkedés megtétele szükséges, azt saját hatáskörben tegye meg, egyben annak eredményéről a hatósági főosztályt tájékoztassa. V. Város Önkormányzat jegyzője előtt eljárás indult az alperesi beadványban sérelmezett korábbi eljárásokkal összefüggésben. A jegyző a felperes ügyintézésével érintett eljárások adatairól a **H.** Megyei Közigazgatási Hivatalt tájékoztatta.

V. Város Polgármesteri Hivatalának dolgozói előtt ismertté vált az alperes beadványának felperes személyét érintő tényállítása. Emellett az alperesi hivatkozás lehetséges valóságtartalmának kivizsgálása céljából V. Város polgármestere és jegyzője informálisan tájékozódott a felperes munkatársainak körében.

Az alperesi beadvány tartalma „kiszivárgott”, amely alkalmas volt arra, hogy a felperessel, mint a munkaköri kötelezettségét végző köztisztviselővel szemben a pártosság és a részrehajlás nélküli, objektív és jogszerű eljárásába vetett bizalmat megingassa. A felperes az alperes tényállítása miatt munkahelyén és munkáltatója előtt magyarázkodásra, védekezésre, a tisztességes és jogszerű eljárásának igazolására kényszerült.

A felperes személyét érintő alperesi tényállítások alapja azon alperesi feltevés volt, hogy a folyamatban volt építésügyi közigazgatási eljárásokban a felperes nem a hivatalának megfelelőképpen járt el, a feltevését arra alapozta, hogy reá nézve kedvezőtlen, míg az ellenérdekű fél javára kedvező határozatok születtek. Az alperes az ellenérdekű félnek kedvező határozatok okát abban látta, hogy az építésügyi előadó vélhetően „összejátszott” az ellenérdekű féllel, és ezt az „összejátszást” nevezte meg csalásként.

A felperes végső formában fenntartott kereseti kérelmében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette az emberi méltósághoz, a becsülethez, valamint a jó hírnévhez fűződő személyiségi jogait. Kérte az alperes eltiltását a további jogsértéstől, továbbá arra kötelezését, hogy a V. című újságban a felperes becsületét sértő kifejezésekkel együtt jelentesse meg a jogsértés tényét megállapító ítélet rendelkezéseit a saját költségén, valamint, hogy ugyanilyen tartalommal írjon levelet a **H.** Megyei Közgyűlés elnökének, a Közigazgatási Hivatal vezetőjének, valamint V. Város Jegyzőjének. Ezt meghaladóan az alperest 500 000 Ft nem vagyoni kártérítés megfizetésére kérte kötelezni.

Az alperes ellenkérelme a felperes kereseti kérelmének elutasítására irányult.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy alperes megsértette a felperesnek az emberi méltósághoz, a jó hírnévhez és a becsülethez fűződő személyiségi jogait azzal, hogy a 2010. május 1-jei keltezéssel a **H.** Megyei Közgyűlés Elnökéhez benyújtott beadványában a felperesről az alábbiakat állította: „**S. F.** összejátszik az Önkormányzat

építési előadójával, **B. M.**-al és szabálytalanul építi a különböző építményeket", „vizsgáltassa ki a **S. F.** és felperes csalásainak körülményeit". A bíróság az alperest eltiltotta a felperes személyiségi jogainak további megsértésétől, egyben kötelezte az alperest, hogy az ítélet jogsértést megállapító rendelkező részét az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül juttassa el a **H.** Megyei Közgyűlés Elnökéhez, a **H.** Megyei Közigazgatási Hivatal vezetőjéhez, valamint V. Város Önkormányzat Jegyzőjéhez. A bíróság feljogosította a felperest arra, hogy amennyiben az alperes ezen kötelezettségének a megadott határidőn belül nem tesz eleget, úgy az ítélet teljes rendelkező részét nevezettekhez eljuttassa.

Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 100 000 Ft-ot, ezt meghaladóan a felperes kereseti kérelmét elutasította. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az Államnak külön felhívásra 27 000 Ft összegű le nem rótt eljárási illetéket, és megállapította, hogy a meghaladóan le nem rótt 3 000 Ft eljárási illetéket az állam viseli.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában rámutatott arra, hogy az alperes beadványában foglaltak a felperes személyét érintő becsületsértő közlések. A beadvány tartalmának valóságára tekintet nélkül aránytalanul túlzó, indokolatlanul bántó, lealázó, lekicsinylő, lealacsonyító, vádaskodó tartalmú. Az alperes közlésének valóságtartalmát a perben nem bizonyította, pusztán a reá nézve nem kedvező hatósági határozatokkal (intézkedésekkel) zárult közigazgatási eljárások eredményéből levont feltételezésére alapította.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes Alkotmány 54. §. (1) bekezdésben és a Ptk. 76. §-ban körülírt emberi méltóságát és a Ptk. 78. §-ában szabályozott jó hírnevét is. A személyhez fűződő jogsértés következményeit a Ptk. 84. §. (1) bekezdés alapján levonta, kiemelte, hogy a személyiségi jogsértéshez kapcsolódó objektív szankció tekintetében az elégtételadás címzettjei azok a közigazgatási szervek, amelyekhez az alperesi beadványban foglalt közlés bizonyítottan eljutott. Az elszenvedett nem vagyoni kár kompenzálására 100 000 Ft-ot tartott indokoltnak.

Az ítélet ellen alperes terjesztett elő fellebbezést, elsődlegesen a felperes kereseti kérelmének elutasítását, másodlagosan a „pénzbírság" összegének mérséklését indítványozta.

Sérelmezte, hogy a bíróság az eljárást a perbeli levél alapján indult vizsgálat befejezéséig nem függesztette fel. Az eljárás felfüggesztés iránti kérelmét a fellebbezés érdemi elbírálása előtt ismételten előterjesztette. Elfogultsági kifogást terjesztett elő az ügyintéző felettesénél, nem állt szándékában az, hogy V. lakossága a beadvány tartalmáról tudomást szerezzen, nem köthető a felperesről a helybeli lakosság szemében kialakult negatív kép az alpereshez.

A megítélt nem vagyoni kártérítés összegét eltúlzottnak találta. A felperes nem igazolta, hogy munkahelyén vagy egyéb helyen megkülönböztetés vagy joghátrány érte volna. Kiemelte, hogy ügyvédi bejelentés alapján indult, köztisztviselői munkáját érintő vizsgálat nem vezethet a személyiségi jogok sérelméhez.

Az ítéletábrá a fellebbezést a Pp. 256/A. §. (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el. A Pp. 253. §. (3) bekezdés szerint - fellebbezés hiányában - nem érintette a nem vagyoni kár megtérítésére irányuló keresetet részben elutasító, továbbá az elégtételadás körében részben elutasító döntését.

Az alperes fellebbezése az alábbiak szerint alaptalan.

I.

Kétségtelen, hogy az államigazgatási eljárásban is megilleti az ügyfelet az a jog, hogy vélt vagy valós sérelme esetén a feletteshez vagy felettes szervhez panaszt intézzen, ügyeinek kivizsgálását kérje, vagy elfogultsági kifogást terjesszen elő. Ezen jogosultság egyik lényegi és alapvető korlátja az, hogy nem tartalmazhat személyhez fűződő jogot, emberi méltóságot sértő tényállítást.

Felperes személyhez fűződő jogát az alperesi tényállítások (csalás, összejátszás) súlyosan sértik, különös figyelemmel arra, hogy az ügyfél által előterjesztett panaszbeadványokat is az emberi méltóság feltétlen tisztelete, mint alapvető erkölcsi norma alapján kell és lehet megfogalmazni.

Fentiek figyelembevételével okszerűen járt el az elsőfokú bíróság, amikor a Ptk. 84. §. (1) bekezdés a) pontja alapján a felperesnek az emberi méltósághoz, a hamis tényállításokkal a jó hírnévhez, a becsmérő megfogalmazással pedig a becsülethez fűződő személyiségi jogsérelmét megállapította a Ptk. 84. §. (1) bekezdés a) pontja alapján.

II.

Akit személyhez fűződő jogában megsértenek, az eset körülményeihez képest követelheti a jogsértés abbahagyását és a jogsértő eltiltását a további jogsértéstől. Eltiltásra egyszeri jogsértésnél is sor kerülhet, ha alappal lehet tartani a kifogásolt eljárás megismétlésétől. A perbeli esetben ez vélelmezhető, ezért helyesen döntött az elsőfokú bíróság, amikor az erre irányuló kereseti kérelemnek helyt adott, és a Ptk. 84. §. (1) bekezdés b) pontja szerint az alperest eltiltotta a további jogsértéstől, az objektív szankciók kifejezetten preventív eszközét is alkalmazta a felek jogviszonyában.

III.

A személyiségi jogsérelmet szenvedett fél követelheti, hogy a jogsértő személy nyilatkozattal vagy más megfelelő módon adjon elégtételt. A hely, idő és a körülmények határozzák meg, hogy az elégtételadás milyen módja szolgálja megfelelően a jogsértés kiküszöbölését. Az elsőfokú bíróság által meghatározott elégtételadási mód és kör a személyiségi jogvédelem objektív szankciórendszere által célzott joghatás elérésére maradéktalanul megfelelő, hiszen a személyiségi jogot sértő alperesi beadvány tartalmáról bizonyossággal tudomást szereztek azon szervek és személyek, akikhez a sérelmes kijelentést tartalmazó beadvány hivatalosan eljutott.

IV.

Akit a személyhez fűződő jogában megsértenek, a Ptk. 84. §. (1) bekezdés a-d) pontjaiban részletezett objektív szankciókon kívül az e) pont alapján a polgári jogi felelősség szabályai szerint követelhet kártérítést. A kártérítési felelősség szabályait ebben az esetben a Ptk. 339-360. §. alapján kell megítélni.

A Ptk. 339. §. (1) bekezdés szerint, aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentésül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. A Ptk. 355. §. (1) és (4) bekezdés alapján a kárért felelős személy köteles az eredeti állapotot helyreállítani, ha pedig az nem lehetséges, vagy a károsult azt alapos okból nem kívánja, köteles a károsult vagyoni és nem vagyoni kárát megtéríteni. Kártérítés címén - egyebek mellett - azt a kárpótlást vagy költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges. A károsult tehát nem vagyoni kárpótlásra akkor tarthat igényt, ha bizonyítja, hogy a jogellenes magatartással okozati összefüggésben olyan - az objektív szankciókkal el nem hárítható - hátrány érte, amelynek csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez indokolt és szükséges nem vagyoni kárpótlás megítélése.

M. I. tanúvallomásából aggálymentesen vont következtetést az elsőfokú bíróság arra, hogy az alperes személyiségi jogot sértő közlésével okozati összefüggésben a felperes a munkahelyén magyarázkodásra, védekezésre, tisztességes és jogszerű eljárásának bizonygatására kényszerült. Mindez a felperesre jelentős érzelmi és emocionális terhet rótt, amely a személyiségi jogvédelem szubjektív szankciója, azaz a kártérítés alkalmazását feltétlenül indokoltá teszi.

Az elsőfokú bíróság helytállóan foglalt állást a nem vagyoni kár összegszerűsége kérdésében is, a megítélt 100 000 Ft az elszenvedett sérelemmel arányban áll.

A fellebbezéssel összefüggésben külön kiemeli az ítéletábra azt, hogy a felperessel szemben az elsőfokú bíróság által objektív és szubjektív személyiségvédelmi szankciók alkalmazásának kizárólagos alapja a felperest ért lealacsonyító, sértő kifejezések használata volt. Ebből következően nincs ügyszóba jelentősége annak, hogy a beadvány nyomán indult eljárások milyen eredménnyel zárulnak, ezért az eljárás felfüggesztésének helye sem az első-, sem a másodfokú eljárásban nem volt. Összességében nem a panasztétel ténye, hanem annak tartalma vezetett a felperesi jogsértő magatartás szankcionálásához.

A fentiek alapján az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel érintett részét a fellebbezésben előadottakhoz képest szükséges kiegészítéssel a Pp. 254. §. (3) bekezdésére figyelemmel, helyes indokai alapján helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban az alperes peresztes lett, ezért másodfokú költségét maga viseli, míg a pernyertes alperesnek igazolt perköltsége nem merült fel, így e körben az ítéletábra a határozathozatalt mellőzte, továbbá a 6/1986. (VI.26.) IM. sz. rendelet 13. §. (2) bekezdés és a Pp. 78. §. (1) bekezdés alapján kötelezte a másodfokú eljárásban felmerült illeték megfizetésére a peresztes alperest, melyet külön felhívásra köteles megfizetni.

Debrecen, 2011. február 15.

dr. Csiki Péter s.k. a tanács elnöke, dr. Senyei György s.k. előadó bíró, dr. Veszprémy Zoltán s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -